

Kvarnbackaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Skollag (2010:800)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2009:38)
- Barnkonventionen

Rättigheten till likabehandling hör till de grundläggande mänskliga rättigheterna. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter - flickor som pojkar och oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eleverna har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling.

Innehåll

Vision	3
Planens syfte och ändamål	3
Grunduppgifter	3
Utvärdering	4
Främjande insatser	6
Förebyggande åtgärder	7
Kartläggning och rutiner för akuta situationer	9
Begrepp	11
Diskrimineringsgrunderna	11
Trakasserier och kränkande behandling	12

Vision

Kvarnbackaskolan i Kista – här får eleverna kunskap i världsklass för framtiden. Ett av skolans prioriterade mål är att alla elever känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra.

Planens syfte och ändamål

Rättigheten till likabehandling hör till de grundläggande mänskliga rättigheterna. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter - flickor som pojkar och oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eleverna har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för trakasseri eller kränkande behandling.

Grunduppgifter

Verksamheter som omfattas av planen är grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskoleklass.

Ansvariga för planen

Rektor har det övergripande ansvar för planen. Ansvaret att känna till och aktivt arbeta med planen vilar på alla som arbetar inom skol- och fritidsverksamheten.

ROT-gruppen

ROT- gruppen (R= respekt, O= omtanke, T= trygghet) ansvarar för att alla former av kränkande behandling och trakasserier dokumenteras och att nödvändiga åtgärder vidtas. En ur personalen från varje arbetslag i grundskolan ingår i ROT- gruppen som leds av skolsköterska och biträdande rektor.

Elevhälsoteamet

Elevhälsoteamet som består av rektor, biträdande rektor, skolpsykolog, skolsköterska och specialpedagoger och speciallärare, har även ett särskilt ansvar för att ärenden av kränkande natur behandlas enligt planen.

Planen gäller

Planen gäller från augusti 2012 till augusti 2013.

Elevernas delaktighet

Eleverna är framförallt delaktiga i planens främjande och förebyggande insatser. Vi har dagliga samlingar där varje klass diskuterar tryggheten i klassen. Vi arbetar fram klassens regler och skolans ordningsregler tillsammans. Vi har klassråd där eleverna får ta upp det som är relevant ur elevperspektiv. Vi har elevråd, med representanter från grundskolan och

grundskolan, där tryggheten är med som stående punkt på dagordningen. På matrådet tar eleverna upp situationen i matsalen tillsammans med skolledning och ansvarig för matsalspersonalen. Vi har kamratstödare i varje klass, en flicka och en pojke. Vi strävar efter att kamratstödjarna träffar arbetslagets representanter i ROT- gruppen varannan vecka.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På föräldramöten diskuteras innehållet i planen och varför den är viktig. Föräldrarna fick på föräldramöten komma med förslag på hur man gör skolan till en trygg plats och fick själva uttrycka hur vill bli informerade om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen tar skolan upp tryggheten och samtalar kring vikten av planens intentioner.

Personalens delaktighet

Personalens delaktighet är det viktigaste verktyget för att denna plan ska fungera som den ska. Det är personalen som tillsammans med skolledning och elever gör planen gällande. APT är ett forum för att diskutera innehållet i planen kontinuerligt.

Förankring av planen

Planen förankras för personalen på uppstartsdagarna i augusti och diskuteras i arbetslagen kontinuerligt under läsåret. Varje arbetslag formulerar i sina arbetslagsdeklarationer mål och aktiviteter utifrån skolans och planens mål. Eleverna börjar läsåret med en temavecka där planen presenteras. På föräldramöten informeras föräldrar om planen.

Utvärdering

Under våren 2012 svarade föräldrar i förskoleklass, elever i åk 2 och åk 5 på stadens brukarundersökning där frågor om trygghet och trivsel fanns med. Skolan har också en egen enkät som alla elever svarar på i slutet av läsåret. Alla elever i åk 3-5 skrev ett öppet brev till rektor som innefattar tryggheten i skolan. Elevrådet utvärderar tryggheten i skolan som en stående punkt. Personalen har utvärderat sitt arbete och svarat på frågor som gäller hur väl de anser att vårt likabehandlingsarbete fungerar. Likabehandlingsplanen har utvärderats av eleverna under skolans hälsovecka. I slutet av läsåret har ROT-gruppen utvärderat sitt arbete.

Resultat av fjolårets utvärdering

På föräldramöten påpekade föräldrar att morgonen var otrygg för eleverna när många kommer till skolan. Skolan avsatte därför extra personal på morgonen som mötte upp eleverna, vilket upplevdes tryggare uttryckte föräldrarna under läsårets gång. Ettorna lekte ofta med pinnar vid lekplatsen vilket uppfattas som otryggt av flera elever. Därför informerades alla rastvakter att de skulle finnas tillhands på skolgården. Äldre elever klagade på att det är otryggt utanför musiksalen. Därför följde personal med klasserna efter rasten till musiksalen. Särskolans hade högt deltagande på brukarundersökningen med nöjda föräldrar. Fler vuxna finns ute på rasterna då särskolans elever är inkluderade.

ROT-gruppen har ingripit i några ärenden under läsåret och eleverna har varit mycket nöjda med resultatet av deras insatser. Skolan fick särskilt beröm från elever och föräldrar i årskurs 5 för en omfattande insats.

Förra årets mål och resultat:

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever i skolan ha samma rättigheter - flickor som pojkar och oavsett könsidentitet eller könsuttryck.

Resultat

Flera av pojkarna vill bli behandlade mer som flickor eftersom de anser att de får skulden vid konflikter. ”Om en flicka gör likadant så händer ingenting medan jag får en tillsägelse” säger en irriterad pojke. En grupp av flickor klagar i sin tur på att pojkar behandlas bättre.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett funktionsnedsättning. På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett sexuell läggning.

Resultat

Det har inte framkommit att någon har känt sig diskriminerad på grund av etnisk tillhörighet eller religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning i utvärderingarna.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska ingen elev diskrimineras på grund av ålder.

Resultat

Vid fotbollsplanen uppstår det konflikter mellan äldre och yngre elever enligt ROT-gruppens utvärderingslektion. Det kan vara en förklaring till att de yngre eleverna blir otryggare än äldre. Äldre elever sparkar bort bollen från de yngre säger de yngre eleverna. De äldre eleverna tycker att elever i åk 1 förstör under deras tid på planen. Skolan behöver bättre förebygga dessa konflikter.

Mål

Alla elever ska känna till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Resultat

Utvärderingen i grupp under hälsoveckan gav en nästan enstämmigt positiv bild av skolans ROT- arbete. Eleverna uttrycker att de vet vilka ROT- gruppen är och att deras arbete är mycket positivt. De flesta elever säger att de vet om att de finns en plan diskriminering och kränkande behandling även om många tycker att det är svåra krångliga ord. Vi anser att vårt arbete med att tydliggöra för alla elever innehållet i planen har varit framgångsrikt. Det vore bra med en förenklad plan på elevernas nivå.

Mål

Alla elever ska känna sig delaktiga och ha kamrater. Ingen ska bli retad. Det ska finnas vuxna som kan vara stöd på rasten och fritids.

Resultat

I breven till rektor ger eleverna en ljus bild av hur de trivs och känner sig trygga med sina kamrater och vuxna på skolan. Det som framgår är att de vill att vuxna ska gå in mer och hjälpa till vid konflikter. I skolans egen enkät svarar mycket få elever att de inte har någon att leka med. Det är färre elever som klagat på att vuxna inte engagerar sig på rasterna flera elever är helt nöjda. Detta är det område som skolan får störst kritik från eleverna fortfarande även om det blivit bättre. Eleverna uttrycker att det behövs fler och mer engagerade vuxna ute.

Mål

Ingen vuxen ska någonsin kränka en elev på Kvarnbackaskolan och all personal ska känna till skolans uppdrag när det gäller likabehandling och diskriminering. Det är särskilt viktigt i särskolan där eleverna är ännu mer beroende av sina lärare och personal än i grundskolan. Det är viktigt att ständigt föra diskussioner och arbeta förebyggande i arbetslagen så att kränkningar eller olämpligt beteende inte sker mot elever med funktionsnedsättning.

Resultat

Ett ärende där föräldrar reagerat på vad deras barn berättat hemma där en elev upplevt sig kränkt. Ett ärende där en personal upplevt att en annan personal kränkt en elev. Båda ärenden är utredda och åtgärder har vidtagits. Personalen blir mer och mer medveten om vad som kan anses kränkande och hur skolan ska agera om det uppstår kränkningar.

Årets plan utvärderas

Årets plan utvärderas i slutet av läsåret 2012/2013 i olika forum: klassråd, elevråd, utvecklingssamtal, elevenkäter, ROT – lektioner, personalutvärderingar och på föräldramöten.

Främjande insatser

På Kvarnbackaskolan har vi goda förutsättningar för vårt främjande arbete eftersom vi har elever och personal från flera olika länder med olika kulturell bakgrund. Det underlättar vårt främjande arbete på så sätt att det blir naturligt att prata om olikheter och likheter mellan människor. Skolan har också en relativt stor särskola som bidrar till att alla elever kommer i kontakt med elever med olika funktionsnedsättningar. Skolans främjande arbete blir därmed en naturlig del i det vardagliga arbetet. Samtlig personal på Kvarnbackaskolan är eniga om vikten av att tydligt markera att inte någon form av kränkande särbehandling tolereras. Detta leder till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever i skolan ha samma rättigheter - flickor som pojkar och oavsett könsidentitet eller könsuttryck.

Insats

Lärarna är uppmärksamma på att ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme över undervisningen och verksamheten. I klassrummet arbetar lärarna med att ge både flickor och pojkar lika talutrymme och skapar förutsättningar för att eleverna ska få utvecklas utan att begränsas i stereotypa könsroller. Personalen överväger noggrant syftet och konsekvenser

med könsuppdelade grupper. Lärarna arbetar även för att stärka elevernas förmåga att värna om sin kroppsliga integritet mot andra elever och vuxna samt stärka deras självkänedom.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Insats

Lärarna samtalar med eleverna om olika religionsuppfattningar och tar upp rasism och dess idéhistoria. Skolans uppmärksammar olika religioners högtider och seder. FN- dagen firas med hyllande av olika kulturer.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett funktionsnedsättning.

Insats

Skolan arbetar aktivt för att göra skolan tillgänglig för alla oavsett funktionshinder så att ingen ska känna sig utanför och att alla kan delta i samma aktiviteter. Skolan kommer att erbjuda all personal utbildning i inkludering där huvudsyftet är att stärka alla elevers rättigheter oavsett funktionsnedsättning.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska alla elever ha samma rättigheter oavsett sexuell läggning.

Insats

Personalen på skolan belyser aktivt olika typer av familjebildningar och att ingen tar de förväntade normerna för givet. Normer på skolan granskas och ifrågasätts, både i material som används samt i attityder. Fritidspersonalen genomgår en föreläsningsserie i normkritiskt tänkande.

Mål

På Kvarnbackaskolan ska ingen elev diskrimineras på grund av ålder.

Insats

Skolan har rastvakter ute som främjar situationer så att äldre elever inte tar sig friheter över yngre till exempel när det gäller rätten att använda fotbollsplanen.

Förebyggande åtgärder

Skolans förebyggande arbete syftar till att avvärja faktorer som riskerar att leda till diskriminering eller annan kränkande behandling. I detta arbete är det viktigt att eleverna är delaktiga och att deras synpunkter tas på allvar. I elevintervjuerna under förra läsåret framkom några områden där eleverna ansåg att skolan kan bli bättre.

Mål

Alla elever ska känna sig delaktiga och ha kamrater. Ingen ska bli retad. Det ska finnas vuxna som kan vara stöd på rasten och fritids.

Insats

Personalen tänker på att inte stå i klungor på skolgården utan rör sig där eleverna finns. Rastvakter stöttar elever i kamratrelationer och är uppmärksamma på om någon är ensam eller blir utanför. Samtal i klassrummen om vikten av att alla ska ha möjlighet att vara med i lek eller spel. Samtal om begreppet respekt för allas lika värde. Vuxna är förebilder för eleverna i hur man är mot varandra. Lärare visar nolltolerans mot kränkande behandling.

Mål

Fotbollsplanen är en trygg plats.

Insats

Arbetslagen gör en plan för hur målet ska uppnås. Vuxna bör ha samma förhållningssätt. Det ska vara tydligt för alla elever och all personal vad som gäller vid fotbollsplanen.

Mål

Ingen vuxen ska någonsin kränka en elev på Kvarnbackaskolan och all personal ska känna till skolans uppdrag när det gäller likabehandling och diskriminering.

Insats

Alla ska känna till att om någon ser en vuxen kränka en elev så har personalen skyldighet att anmäla detta till rektor. Rektor vidtar därefter åtgärder. I arbetslagen betonar arbetslagsledaren för personalen vikten av elevers integritet och rättigheter.

Metoder med elever

I klasserna arbetar lärarna metodiskt med tryggheten så att varje elev ska känna sig sedd och bekräftad. Lärarna använder flera olika metoder till exempel kompisamtal, rollspelsmetod för arbete runt konflikter eller forumspel.

Rutiner för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Om det kommer till någon personals kännedom att en elev känner sig diskriminerad eller kränkt ska rektor eller någon ur ROT-gruppen meddelas omedelbart. Det finns en brevlåda utanför skolsystemets rum där elever kan lämna information om kränkningar anonymt.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

Vid läsårsstart skickas en broschyr hem där ROT-gruppen finns presenterad med telefonnummer så att vårdnadshavare ska veta vart de kan vända sig. Personal som rastvakter har särskilda västar för att synas tydligt så att elever ska se vem de kan vända sig till. Elever och vårdnadshavare kan alltid vända sig till klassläraren eller fritidspersonalen.

Kartläggning och rutiner för akuta situationer

Skolans åtgärdande arbete påbörjas så snart det kommit signaler om att en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. För Kvarnbackaskolans del innebär det att vi arbetar efter en strukturerad metod som har sin grund i den så kallade Farstametoden.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. När personal får signaler om att en elev känner sig utsatt för kränkning, diskriminering eller trakasserier meddelas rektor/ROT-gruppen omedelbart
2. När informationen kommer till ROT- gruppens kännedom sammanträder hela eller delar av gruppen och lägger upp ansvarsfördelningen utan fördröjning. Arbetslagsledaren informeras som i sin tur informerar klassläraren och berörd personal
3. Två stycken ROT- medlemmar eller personal som ROT-gruppen utser samtalar med den utsatta eleven för att få mer information om vad som inträffat. En kartläggningssmall (se bilaga 1) finns som stöd för att få en så klar bild av vad som har hänt som möjligt. Allt dokumenteras och förvaras av ROT-gruppen.
4. Personal som pratat med eleven i punkt 3 kontaktar elevens lärare som ser till att elevens föräldrar informeras
5. Samtal sker med de som varit inblandade i kränkningarna, en i taget och utan förvarning. Dessa samtal dokumenteras och förvaras av ROT-gruppen.
6. De inblandade elevernas lärare kontaktas som ansvarar för att vårdnadshavare informeras
7. Uppföljningssamtal sker efter ca två veckor med alla inblandade.
8. Vid behov genomförs gruppsamtal med elever som leds av klasslärare, skolsköterska eller psykolog

Rutiner för att utreda och åtgärda när en elev kränks av en personal

- a. När personal får signaler om att en elev känner sig utsatt för diskriminering eller kränkning eller när personal ser en annan personal uppträda på ett kränkande sätt mot en elev meddelas rektor/ROT-gruppen omedelbart.
- b. Rektor pratar med berörd personal
- c. ROT-gruppen ansvarar för att ett samtal med berörd elev sker enligt punkt 3 ovan.
- d. Vårdnadshavare till elev meddelas.
- e. Rektor vidtar nödvändiga åtgärder för berörd personal
- f. Uppföljningssamtal sker efter ca två veckor med alla inblandade

Rutiner för dokumentation

När en elev utsätts för kränkande behandling upprättas en åtgärdsplan av ROT-gruppen. Alla insatser och åtgärder som görs dokumenteras. Till detta finns särskilda händelseblad och minnesanteckningar som grund för vidare åtgärder. Dessa förvaras sedan hon en ansvarig i ROT-gruppen eller hans rektor. Insatser kring mobbning och kränkande behandling är extra viktigt att dokumentera då föräldrarna behöver få veta vad som hänt och vilka insatser skolan

gjort för att hjälpa och stödja deras barn. Planen följs upp och revideras enligt datum av berörd lärare.

Begrepp

Elev

I skollagen (2010:800) används begreppet elev för samliga personer som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan

Personal

Personal är anställda och uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder utsätter eller behandlar en elev negativt, kränkande eller sämre än andra elever och när detta missgynnande har samband med de olika diskrimineringsgrunderna. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t.ex. strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande.

Direkt diskriminering

Är när en elev missgynnas och detta har en direkt koppling till en diskrimineringsgrund. Till exempel när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram för att det redan är så många flickor som går där.

Indirekt diskriminering

Sker genom att behandla alla lika. Till exempel när skolan tillämpar en regel som verkar neutral men i själva verket missgynnar en elev på grund av diskrimineringsgrunderna. Till exempel när skolan endast serverar en sorts mat kan vissa elever indirekt diskrimineras av skolan då de av religiösa skäl behöver äta annan mat.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön menas enligt 1 kap§5 i diskrimineringslagen att man är man eller kvinna.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara same, kurd, svensk eller något annat. Du kan ha flera etniska tillhörigheter. Kvarnbackaskolan arbetar kontinuerligt med att förhindra och förebygga rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Undervisningen i skolan ska enligt läroplanen var icke-konfessionell och skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion. Med annan trosuppfattning menas uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism. Dessa anses vara jämförbara med religion.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverkar livet på något sätt. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt, till exempel allergi, ADHD och dyslexi.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning. Kvarnbackaskolan arbetar aktivt mot homofobi då detta strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Denna diskrimineringsgrund omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter mot normer om hur kvinnor och män, flickor och pojkar förväntas vara och se ut. Transpersoner kan vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna). Denna diskrimineringsgrund har inget samband med sexuell läggning.

Ålder

I skolan är det tillåtet att särbehandla på grund av ålder till exempel för indelning av grupper och skolklasser utifrån barnens ålder. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas ofta yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Exempel på detta kan vara när en elev blir retad på grund av att eleven är ett år yngre än sina klasskamrater.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är även trakasserier när en elev kränks på grund av förälders eller syskons religion, funktionsnedsättning med mera. Trakasserier grundar sig inte alltid i en elak avsikt. Det är dock effekten som avgör huruvida det är trakasserier eller inte. Man behöver dock ha en insikt om hur det egna uppträdandet uppfattas av andra och att det i vissa situationer kan uppfattas som kränkande.

Kränkande behandling

Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet, men som inte har ett samband med någon diskrimineringsgrund (t.ex. klass, utseende). Tanken med begreppet är det ska täcka in alla former av kränkande behandling. Detta kan vara att retas på grund av att någons utseende, frysa ut någon eller rycka någon i håret.

Repressalier

Skolans personal får inte utsätta någon elev för straff på grund av att eleven eller dess vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.